

Jaarverslag 2018

Museum Belvédère

Heerenveen-Oranjewoud

Inleiding

In 2018 vierde de provincie Fryslân het feest van LF2018 (Leeuwarden Culturele Hoofdstad) met tal van evenementen. Ook Museum Belvédère had in het kader daarvan een ambitieus tentoonstellingsprogramma opgesteld met als hoogtepunt een tentoonstelling van de Italiaanse stilleven meester Giorgio Morandi. Deze tentoonstelling trok 27.000 bezoekers, waarmee het de meest succesvolle werd uit de geschiedenis van Museum Belvédère. Het jaar werd uiteindelijk ook met een record van 61.000 bezoekers afgesloten. Dat uitzonderlijke resultaat kon worden toegeschreven aan de bijzondere programmering en aan de publieke aandacht voor LF2018.

LEEUWARDER COURANT

11 juni 2018, pag. 28

Bezoekersrecord Museum Belvédère

ORANJEWOUD De tentoonstelling *Giorgio Morandi / Bologna* in Museum Belvédère heeft 27.000 bezoekers getrokken. Dat is een nieuw record. Het vorige behoorde toe aan de tentoonstelling over Gerrit Benner in 2015. Die werd bezocht door 24.000 mensen. In de tentoonstelling waren stillevens van de Italiaanse kunstenaar Giorgio Morandi (1890-1964) te zien, maar er was ook aandacht voor de plaatselijke architectuur. Ook werd een reconstructie van zijn atelier getoond. De tentoonstelling was tot en met gisteren te bezoeken.

De collectie van het museum kon worden uitgebreid met verschillende topstukken, met als grootste verrassing een schilderij van Giorgio Morandi uit 1959, een particuliere schenking die zich zal voltrekken in zeven jaarlijkse termijnen.

In het kader van de legacy van LF2018 opende Museum Belvédère in het centrum van Heerenveen de dependance Afslag BLV. In deze ruimten wil het hoofdzakelijk tentoonstellingen van jongere kunstenaars, waarbij het zich specifiek richt op jongere bezoekers tussen 20 en 40 jaar. Afslag BLV is een initiatief van Museum Belvédère en opgezet in samenwerking met de Stichting Heerenveense School en Museum Heerenveen. Het werd mogelijk gemaakt dankzij de Gemeente Heerenveen, de Provincie Fryslân, het Prins Bernhard Cultuurfonds en de Stichting Klaas Dijkstra Fonds, alsmede de bijdrage van een particulier.

Het toch al succesvolle museumjaar kreeg extra glans met de toekenning van de Agnes van den Brandeler-prijs. Op uitnodiging van het bestuur van de Agnes van den Brandeler Stichting werden drie musea uitverkoren een tentoonstellingsplan in te dienen. De belangrijkste voorwaarden die de stichting stelde waren dat de kunstenaar geboren moet zijn vóór 1975 en een belangwekkend oeuvre heeft opgebouwd dat tot nu toe onderbelicht is gebleven. De prijs behelsde een bedrag van € 50.000. Museum Belvédère won met zijn voorstel voor een tentoonstelling van beeldend kunstenaar Olphaert den Otter.

Missie

Museum Belvédère wil een levendige ontmoetingsplek zijn waar een zo breed mogelijk publiek kennis kan nemen van het werk van Friese beeldende kunstenaars en het werk van geestverwanten uit binnen- en buitenland. Museum Belvédère concentreert zich vooral op twintigste-eeuwse en eigentijdse schilderkunst die relaties aangaat met landschap en natuur.

Een particulier initiatief

Museum Belvédère is in zijn huidige vorm een particuliere culturele instelling, die grotendeels wordt gedragen door financiële steun van het bedrijfsleven, stichtingen, particulieren en inkomsten uit museumbezoek. Sinds 2017 ontvangt het museum jaarlijks structurele steun van de gemeente Heerenveen ten bedrage van 50.000 euro. De provincie Fryslân ondersteunt het museum met een jaarlijkse projectsubsidie van 50.000 euro, in de aanloop naar in 2020 te verwachten structurele steun.

Personeel

Han Steenbruggen – directeur conservator	0.8 fte
Corrie Oerlemans – manager bedrijfsvoering	0.9 fte
Susan van den Berg – publiciteit, educatie en activiteiten	0.6 fte
Ingrid Reinink – secretaresse, groepsreserveringen	0.8 fte
Jurjen van der Hoek – depotbeheer, technische dienst, fotografie	0.6 fte
Nico Gijsbers – automatisering, technische dienst	0.6 fte

Bestuur Stichting Museum Belvédère

In juli 2018 werd het bestuur van Stichting Museum Belvédère aangevuld met Wirt Groen. Bestuurslid Truus de Bruijn nam volgens het rooster van aftreden in december van dat jaar afscheid. Het bestuur beraadt zich over uitbreiding van het bestuur en zal daarover begin 2019 besluiten. Per 31 december 2018 bestaat het bestuur uit:

Evert-Jan Rotshuizen - voorzitter
Jan Koppers – penningmeester
Frédérique van der Palm - secretaris
Wirt Groen - lid

Het bestuur van de stichting kwam in het kalenderjaar 2018 zes maal bijeen.

Van de bestuursleden hebben de voorzitter en penningmeester geen nevenfunctie, de secretaris is lid van het bestuur van de Ottema-Kingma Stichting en bestuurslid van de Stichting Behoud Beeldende Kunsten Groningen en het algemeen bestuurslid is voorzitter van de Raad van Toezicht Isala - Zwolle, Voorzitter van de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Houtondernemingen te Almere en lid bestuur fonds O&O houthandel en aanverwant. Bestuursleden worden voor een termijn van vier jaar benoemd en zijn twee maal voor eenzelfde termijn herbenoembaar. Zij ontvangen geen vergoeding.

Bij het zoeken van een nieuw bestuurslid wordt gelet op de kennis of ervaring die niet of onvoldoende in het bestuur is vertegenwoordigd. Een vacature wordt niet vermeld op de website van het museum, omdat het benaderen van nieuwe kandidaten zeer nauw luistert, ook al omdat bestuursleden taken uitvoeren die gewoonlijk door de organisatie zelf gedaan worden.

De jaarrekening van de stichting is te vinden op de website van de Federatie van Werkgeversverenigingen in de cultuur:

<https://anbi.federatiecultuur.nl/organisatie/nmv/stichting-museum-belvedere/> .

De jaarrekening waarin voorzien wordt in risicobeheersing, wordt gecontroleerd door een externe RA accountant.

Het salaris van de directeur-conservator is conform de Museum cao.

De Stichting Museum Belvédère heeft de aanbevelingen van de Governance Code Cultuur 2014, zoals deze door de Stichting Cultuur+Ondernemen is opgesteld, in haar organisatie toegepast met een enkele uitzondering die hiervoor is uitgelegd. Er is een vertrouwenspersoon aangesteld.

Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming van kracht geworden. Het museum heeft daartoe een eigen AVG-reglement opgesteld.

Naar aanleiding van de Morandi-tentoonstelling heeft het museum op 22 januari 2018 een Integraal Plan Veiligheidszorg opgesteld en ingevoerd.

Schenken en bruiklenen

Ook in 2018 bleken meerdere particulieren bereid volgens de gunstige fiscale voorwaarden van de Geefwet kunstwerken aan het museum te schenken. Het betreft volgens de regeling schenkingen in natura die zich in vijf jaarlijkse termijnen voltrekt, waarmee het museum dan ook in 2022 het volledige eigendom verwerft. Informatie over de regeling is te vinden op de website van de Belastingdienst.

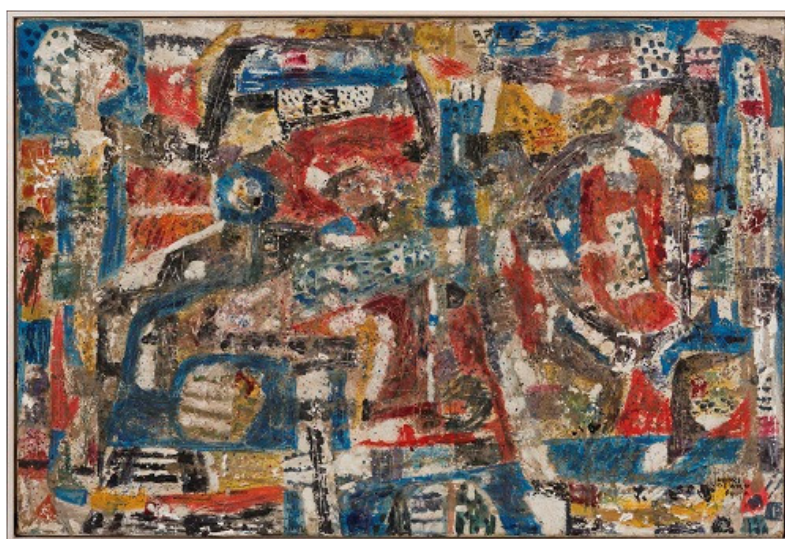
Binnen de Geefwetregeling werden in 2018 meerdere kunstwerken geschonken, waaronder schilderijen van Giorgio Morandi, Willem Hussem (6), Jaap Nanninga (2), Egge Baarveld, Coen Vunderink, Jan Roos, Tjibbe Hooghiemstra, Ed Dukkers, Catrinus Spinder, Jan Snijder, Kaneli & Smit en Syb Velink. Ook werken op papier van Cor Reisma (2), Wim Biewenga, Han Klinkhamer (2), Anton Heijboer, Gerrit Benner, Jan Stroosma, Johan Faber en een foto van Laura Hospes.

Zonder toepassing van de Geefwet werden schilderijen geschonken van Wobbe Alkema, Martin Tissing, Hans Boer, Jean Brusselmans, Rudy Lanjouw, Marije Bouman, Jeroen Allart, Wim Jurcka (4), Willem Minderman, Siep van den Berg en werken op papier van Wobbe Alkema, Tiddo Nieboer (3), Fie Werkman, Johan Faber (2), Tjibbe Hooghiemstra, Wim Jurcka (4), Ed Dukkers (27), Jan van der Zee, Jan Vegter (51) en foto's van Hans Sas en Ton Broekhuis (6).

Bij legaat kreeg het museum een schilderij en drie werken op papier van Tjibbe Hooghiemstra en drie houtplastieken van Couzijn van Leeuwen.

Voorts ontving het museum van bevriende verzamelaars schilderijen in bruikleen van Jan Mankes (3), Tames Oud, Herman Berserik (2) en Tinus van Doorn (2).

Met steun van P.W. Janssens Friesche Stichting kon het museum twee schilderijen van Rudy Lanjouw en een van Henri de Wolf verwerven.

Henri de Wolf (1938-1986), *Zonder titel*, 1960, olieverf op paneel, 80 x 120 cm.,
schenking P.W. Janssens Friesche Stichting

Uitgaande bruiklenen 2018

Museum Belvédère hanteert een open bruikleenbeleid. Het gaf in 2018 werken in bruikleen voor tentoonstellingen in de volgende musea:

Museum MORE, Gorssel:

- Jan Mankes – *Lijster op tak*, z.j., schilderij
- Jan Mankes – *Zelfportret*, 1913, schilderij
- Jan Mankes – *Wyandottehaan*, --, schilderij
- Jan Mankes – *Sneeuwlandschap met sloot*, --, schilderij
- Jan Mankes – *Douwe met spade*, --, schilderij

FeliXartmuseum, Drogenbos-Brussel:

- Wobbe Alkema – *En Passant*, 1923, schilderij
- Wobbe Alkema – *Compositie met wiel*, 1923, inkttekening
- Theo van Doesburg – *Spitter*, 1919, gouache
- Hendrik Werkman – *Schoorstenen*, 1923, druksel
- Hendrik Werkman – *Compositie met letter a*, 1924, druksel
- Hendrik Werkman – *Compositie met gewichten*, 1924 druksel
- Hendrik Werkman – *Compositie*, 1924, druksel
- Hendrik Werkman – *Next Call 1 t/m 9*, drukwerk
- Jan van der Zee – *Compositie Stad*, lino

Landgoed Verhildersum, Leens:

- Jan Wiegers, *Schapen bij de dijk*, 1931, schilderij
- Jan van der Zee, *Landschap met koeien en korenschoven*, --, schilderij

Groninger Museum, Groningen:

- Jan Altink, *Vier paarden*, 1924, schilderij
- Wobbe Alkema, *En Passant*, 1923, schilderij
- Hendrik Werkman, *Next Call 1 t/m 9*, drukwerk

Museum Kröller-Müller, Otterlo

- Jan Mankes – *Sneeuwlandschap met sloot*, 1913, schilderij
- Jan Mankes – *Slootje met overhangende dopheide*, 1913, schilderij

Staatliches Museum Schwerin, Schwerin

- Hendrik Werkman – *Schoorstenen*, 1923, druksel
- Hendrik Werkman – *Compositie met letter a*, 1924, druksel
- Hendrik Werkman – *Compositie met gewichten*, 1924 druksel
- Hendrik Werkman – *Compositie*, 1924, druksel
- Hendrik Werkman – *Next Call 1 t/m 9*, drukwerk

Museum Heerenveen, Heerenveen:

- Boele Bregman, *Zelfportret*, --, schilderij
- Boele Bregman, *Zelfportret met fiets*, --, schilderij
- Boele Bregman, *Zelfportret met paard en wagen*, --, schilderij
- Jan Mankes, *Douwe met spade*, --, schilderij
- Jan Mankes, *Douwe met spade voor huis*, --, schilderij
- Willem van Althuis, *Zuurkoolpakhuis*, --, schilderij
- Willem van Althuis, *Vertaling Zuurkoolpakhuis*, --, schilderij

- Willem van Althuis, *De Deelen*, --, schilderij
- Willem van Althuis, *Zonder titel*, --, schilderij
- Sjoerd de Vries, *De Deelen*, --, schilderij
- Sjoerd de Vries, *Winter in De Deelen*, --, schilderij
- Jochem Hamstra, *Zelfportret*, --, schilderij
- Jochem Hamstra, *Zonder titel*, --, schilderij
- Jochem Hamstra, *Schick*, --, schilderij
- Jochem Hamstra, *M- Unlocked*, --, assemblage
- Robert Zandvliet, *Bomen*, --, schilderij
- Robert Zandvliet, *Zonder titel*, --, schilderij
- Siert Dallinga, *Oilspot*, --, schilderij
- Siert Dallinga, *Waslijnpaal*, --, schilderij
- Christiaan Kuitwaard, *Bos*, 2007, schilderij
- Christiaan Kuitwaard, *Laan*, 2010, schilderij
- Jeanne Bieruma Oosting, *Citronade*, --, lino

Tentoonstellingen

Museum Belvédère organiseerde in 2018 vijf grote exposities, 11 kleinere exposities, vier exposities in Afslag BLV, de tweede editie van de kunstbeurs *ART Noord*, en een expositie op locatie in het UMCG. Daarnaast waren wisselende presentaties te zien van de vaste collectie in samenhang met het werk van verschillende gastexposanten.

Hoofdtentoonstellingen

Constructivistische Verbanden

21 oktober 2017 – 28 januari 2018, oostelijke museumvleugel

Belangrijke kunsthistorische expositie waarin voor het eerst de uitwisseling tussen Vlaamse en Noord-Nederlandse constructivisten werd belicht. In de relaties tussen noord en zuid speelden de contacten tussen Jozef Peeters en Wobbe Alkema en tussen Fernant Berckelaers (alias Michel Seuphor) en Hendrik Werkman een cruciale rol, alsmede de tijdschriften *Het Overzicht* en *De Driehoek*. De tentoonstelling omvatte werk en documenten van de Belgen Jozef Peeters, Michel Seuphor, Victor Servranckx, Felix de Boeck, Edmond van Dooren, Karel Maes, Jos Léonard, Prosper de Troyer, Pierre-Louis Flouquet, Jean-Jacques Gaillard, Paul Joostens, Hubert Wolfs, de Hollanders Theo van Doesburg en Carel Willink en de Groningers Hendrik Werkman, Wobbe Alkema, Jan van der Zee, Johanna Nieland en Johan Faber.

Het project werd ontwikkeld in nauwe samenwerking met het FeliXart Museum te Drogenbos, Het FIBAC te Bergem-Antwerpen en verschillende Nederlandse verzamelaars van Nederlands en Vlaams constructivistische kunst. Bij de tentoonstelling verscheen een boek met teksten van Peter J.H. Pauwels, Sergio Servellón en Han Steenbruggen en een speciale editie van het museumtijdschrift *MB*.

Tentoonstelling en boek werden mogelijk gemaakt dankzij de provincie Fryslân, de gemeente Heerenveen, de Julia Jan Woutersstichting, Stichting Beringer Hazewinkel, het Klaas Dijkstra Fonds, Stichting Emmaplein Foundation, Oyens en Van Eeghen Amsterdam en Delen Private Bank Antwerpen.

De tentoonstelling reisde in het vroege voorjaar van 2018 door naar het FeliXart Museum in Drogenbos-Brussel.

Aantal bezoekers: 12.600

Eigen publicatie en speciaal thema nummer van het tijdschrift MB.

Randprogramma:

Een uitverkochte lezing over Hendrik Werkman en het constructivisme door Peter Jordens, emeritus hoogleraar Taalwetenschap aan de Vrije Universiteit Amsterdam (tevens voorzitter van Stichting De Ploeg en kleinzoon van Ploeglid Jan Jordens).

Pers (o.a.):

- kranten: Leeuwarder Courant, Friesch Dagblad, Dagblad van het Noorden
- kunsttijdschriften: Tableau (inclusief lezersaanbieding met catalogus), Collect
- andere publicaties: La Libre Belgique, Optische Fenomenen, de Moanne

Giorgio Morandi en Bologna

24 februari – 10 juni 2018, oostelijke museumvleugel

Tentoonstelling van het werk van de Italiaanse grootmeester Giorgio Morandi, waarin de relatie werd gelegd tussen Morandi's werk en de architectuur van de oude Bolognese binnenstad – de lange straten met hun karakteristieke *portico's*, de pastel- en okerkleurige gevels en de doorkijkjes waarin licht en schaduw elkaar verrassen. De tentoonstelling wilde inzicht geven in het schilderkunstig onderzoek dat Morandi in zijn atelier uitvoerde naar vorm, kleur, vlakverdeling en compositie én laten zien hoezeer - bewust of onbewust - Morandi's schilderkunst is gevormd naar zijn directe omgeving. In de tentoonstelling werden uitsluitend werken opgenomen die de schilder heeft gemaakt in zijn atelier aan de Via Fondazza aan de rand van het oude stadscentrum. Aanvullend werden op zijwanden foto's getoond die kunstenares Ada Duker had gemaakt van fragmenten van architectuur in Bologna.

Bij de tentoonstelling verscheen een Nederlands/Engels boek met teksten van Jan Brokken, Alessia Masi en Ada Duker. Van het boek verscheen nog tijdens de tentoonstelling een tweede druk. Tevens verscheen een aan Morandi gewijd nummer van het museumtijdschrift *MB*, dat volledig uitverkocht raakte.

De tentoonstelling omvatte bruiklenen uit Italië, Duitsland, België en Nederland en werd collegiaal ondersteund door het Museo Morandi/Mambo te Bologna, dat tevens de grootste bruikleengever was.

Giorgio Morandi en Bologna werd mogelijk gemaakt dankzij de Turing Foundation, Fonds 21, een anonieme stichting, de Provincie Fryslân, de Gemeente Heerenveen, LF2018 en Schildersbedrijf Piet Boersma te Heerenveen.

Aantal bezoekers: 27.200

Eigen publicatie en speciaal thema nummer van het tijdschrift MB.

Randprogramma:

Een cyclus van volgeboekte rondleidingen door de kunstenaars Ada Duker en Christiaan Kuitwaard. Educatieve projecten voor scholieren, workshops voor kinderen en schilderlessen onder leiding van kunstenares Isabella Werkhoven.

Pers (o.a.):

- radio: interview met museummedewerker Susan vd Berg bij Omrop Fryslân
- televisie: item in het journaal van Omrop Fryslân
- kranten: NRC, Trouw, Financieel Dagblad, Telegraaf
- kunsttijdschriften: VIND, Palet, Atelier, Tableau (coverartikel), Museumtijdschrift
- andere publicaties: Harper's Bazaar, Italië Magazine, Elsevier

De expositie werd aangekondigd met een filmpje op Rail TV die te zien was op alle treinstations in het land en er was er een radiocampagne met spotjes op de grote landelijke radiostations (via Ster en Cultuur).

Oase Oranjewoud – natuur en focus / In VIVO – Festival Noorderlicht
15 juni – 23 september 2018, gehele museum

Volledige integratie van twee projecten over het thema natuur en natuurbeleving. De gecombineerde tentoonstelling omvatte schilderijen, sculpturen, installaties en documentaire fotografie. In *Oase Oranjewoud* werd de aandacht gevestigd op moderne en eigentijdse beeldende kunst waarin flora en fauna onderwerp zijn. In VIVO bestond uit documentaire foto's waarin de menselijke effecten op ecosystemen centraal stonden. Een speciale ruimte werd gewijd aan een van de grondleggers van de popularisering van de natuur in Nederland, Jac.P. Thijsse. Verschillende albums van zijn hand lagen ter inzage en de ruimte was ingericht met originele aquarellen van Jan Voerman jr, Willem Wenckebach en Cornelis Rol voor de beroemde plaatjesalbums van Verkade. In het landhuis van landgoed Oranjewoud waren ingelijste prenten te zien van de Verkadeplaatjes en lagen eveneens de albums in grote oplagen ter inzage.

Bij de expositie *Oase Oranjewoud* verscheen een uitgebreide bundel met nieuwe opnamen van Verkadeplaatjes op de ware grootte van de originele aquarellen. Daarnaast wijdde het museum zijn 33e nummer van *MB* aan de tentoonstelling.

Oase Oranjewoud werd mogelijk gemaakt dankzij Stichting FB Oranjewoud, de Provincie Fryslân, de Gemeente Heerenveen, de P.W. Janssen's Friesche Stichting, de Meindersma-Sybenga Stichting, het Jan Roelof Geertsma Fonds en een particuliere donatie.

Aantal bezoekers: 14.000

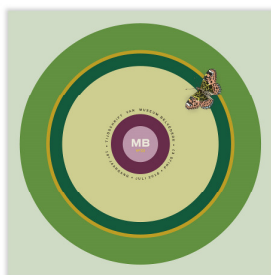
Eigen publicatie en speciaal thema nummer van het tijdschrift MB.

Randprogramma:

Een uitverkochte lezingenreeks van Hester Wandel (senior-conservator van het Zaans Museum) over Verkade, exclusief voor museumkaarthouders. Er waren rondleidingen in het Museumpark (onder leiding van Staatsbosbeheer), er was een fotowedstrijd i.s.m. de Heerenveense Courant en kunstenaar Gosse Koopmans werkte live op locatie aan zijn panorama's.

Pers (o.a.):

- kranten: Volkskrant, NRC, Heerenveense Courant
- kunsttijdschriften: Atelier, Tableau Fine Arts Magazine
- andere publicaties: Buiten Leven, Friesland Post

ART Noord

26 – 30 september 2018, gehele museumgebouw

Tweede editie van de noordelijke kunstbeurs *ART Noord*. Aan de beurs werd op uitnodiging van het museum deelgenomen door Galerie Hoogenbosch, Kunsthandel/Galerie Richard ter Borg, Galerie De Vis, Prentwerk, Galerie De Roos van Tudor, Melklokaal, Kunstruimte Wagemans, Galerie Steven Sterk, Kunsthandel/Galerie De Vries, Uitgeverij Philip Elchers, Ruimte P60, Kunsthandel Peter ter Braak, De Kunstdames, Galerie With Tsjalling, Kunstlokaal 08, EM Galerie, Projectruimte Hoofdstraat 17, Galerie Frank Welkenhuysen, Rueb Modern and Contemporary Art, Noorderlicht – Huis van de Fotografie.

ART Noord wil vooral een platform zijn voor galerieën, kunsthandels en kunst uit het noorden van Nederland.

Aantal bezoekers: 2.600

Randprogramma: lezingen rond het thema 'kunst kopen' door de auteurs van het boek *Ontroerend goed*, Oscar van Gelderen en Manuela Klerckx. Korte gesprekken tussen beide auteurs en de deelnemende galeriehouders.

Pers (o.a.):

- kranten: Leeuwarder Courant, Friesch Dagblad, Dagblad van het Noorden
- kunsttijdschriften: Collect, Tableau, Museumtijdschrift
- andere publicaties: KunstKrant, de Moanne, Groot Heerenveen

Tjibbe Hooghiemstra – Wâldman

5 oktober – 27 januari 2019, oostelijke museumvleugel

De derde tentoonstelling die Museum Belvédère in het kader van LF 2018 organiseerde, was gewijd aan Tjibbe Hooghiemstra, een van de meest succesvolle Friese kunstenaars van dit moment. De expositie omvatte schilderijen, tekeningen en foto's, waarvan de meeste speciaal voor de tentoonstelling waren gemaakt. Voor het bijzondere project koos Hooghiemstra als vertrekpunt zijn geboortestreek de Fryske Wâlden en de ambivalente houding die hij ermee onderhoudt. In de uiteenlopende werken reageerde hij op het eigenzinnige landschap waar op duistere plekken delicten hebben plaats gevonden. De sfeer van onbehaaglijke geheimzinnigheid werd benadrukt in teksten die in de tentoonstelling werden verspreid van Tsead Bruinja, Nyk de Vries en Douwe Kootstra.

Tjibbe Hooghiemstra – Wâldman beleefde zijn primeur in Museum Belvédère en reisde nadien door naar Tokyo, Keulen, Belfast en Dublin. Bij de tentoonstelling verscheen een publicatie met teksten van Tsead Bruinja, Nyk de Vries en Douwe Kootstra, die na enige weken al een tweede druk beleefde.

Tentoonstelling en boek werden mogelijk gemaakt dankzij de Provincie Fryslân en het Herbert-Duintjer Fonds.

Aantal bezoekers: 14.000

Randprogramma: Theateruitvoering met projectie, muziek en voordrachten van Tsead Bruinja, Nyk de Vries en Douwe Kootstra. Eerste uitvoering voorafgaand aan de tentoonstelling in Dokkum, tweede uitvoering in Museum Belvédère op 1 december.

Pers (o.a.):

- radio: interviews met de kunstenaar op Omrop Fryslân en NPO radio 1
- kranten: NRC Handelsblad, Leeuwarder Courant, Friesch Dagblad
- kunsttijdschriften: Tableau Fine Arts Magazine
- andere publicaties: Noorderbreedte, Eigen Huis en Interieur, de Moanne

Dick van Arkel – Sleat / Sloot

5 oktober – 9 december 2018, westelijke museumvleugel

Grote tentoonstelling in de 12 kabinetten van de westvleugel waarin Dick van Arkel een selectie schilderijen, werken op papier, assemblages en installaties van zijn hand in relatie bracht met werken uit de collectie van Museum Belvédère. In het werk van Van Arkel vormt het Nederlandse polderlandschap met zijn afgemeten velden, akkers en door knotwilgen omzoomde wegen en sloten de voornaamste inspiratiebron. Dat Nederlandse landschap in zijn verschillende verschijningsvormen werd de rode draad van de rijk geschakeerde presentatie, waarin onder meer werken waren opgenomen van Jan Mankes, Gerrit Benner, Ed Dukkens, Willem van Althuis, Sjoerd de Vries, Egge Baarveld, Han Klinkhamer, Ronald Zuurmond, Robert Zandvliet en Albert Oost. Bij de tentoonstelling verscheen een omvangrijk boek over de kunstenaar met teksten van Maarten Doorman en de kunstenaar zelf.

Aantal bezoekers: 8.000

Randprogramma: Rondleidingen en lezingen door de kunstenaar. Educatieve projecten voor scholieren.

Pers (o.a.):

- kranten: Friesch Dagblad en Leeuwarder Courant

Kunstwerk van Dick van Arkel

FRYSK – 100 jaar schilderkunst in Friesland

15 december 2018 – 14 april 2019, westelijke museumvleugel

Breed overzicht van de schilderkunst in Friesland vanaf het begin van de twintigste eeuw tot aan nu, waarin werk van uiteenlopende kunstenaars uit diverse richtingen. *FRYSK* was het eerste omvangrijke overzicht waarin non-discriminatoire en chronologisch een beeld werd geschetst van de Friese schilderkunst. Het liet zien hoe door kunstenaars werd gezocht naar vernieuwing en gelijktijdig door anderen werd vastgehouden aan tradities.

Bij de tentoonstelling verscheen een uitgebreide, overzichtelijke publicatie die in de pers onmiddellijk werd aangemerkt als 'standaardwerk'. De tentoonstelling en het boek werden samengesteld door museummedewerker Susan van den Berg.

Een nevententoonstelling *FRYSK*, waarin Heerenveense kunstschilders centraal stonden was te zien in Museum Heerenveen.

Tentoonstelling en boek werden mogelijk gemaakt dankzij de Provincie Fryslân, de Gemeente Heerenveen, de Boersma-Adema Stichting, de Ottema-Kingma Stichting, de Stichting Juckema Siderius Fonds, Stichting het Old Burger Weeshuis, de Julia Jan Wouters Stichting en het Fries Museum, co-producent.

Aantal bezoekers: 19.000

Eigen publicatie.

Randprogramma: Educatieve projecten voor scholieren en rondleidingen.

Pers (o.a.):

- radio: interview met Susan van den Berg op Omrop Fryslân
- kranten: NRC, Leeuwarder Courant, Friesch Dagblad
- kunsttijdschriften: VIND, Museumtijdschrift
- andere publicaties: Libelle, MAX Magazine, Historisch Tijdschrift Fryslân

Kleine tentoonstellingen in de westvleugel

Leen Kaldenberg – Over landschap

Gelijktijdig met zijn expositie in de zalen van Pictura te Groningen organiseerde Museum Belvédère een presentatie van zijn recente werken. Bij de exposities in Groningen en Oranjewoud verscheen een nieuw boek over de kunstenaar.

Boele Bregman – 100 jaar

Klein overzicht in twee zalen van de westvleugel met schilderijen en werken op papier van een van de belangrijkste Friese kunstenaars uit de vorige eeuw Boele Bregman (1918-1980).

Annagreet Hoogland

Volgens de *pinhole*-techniek gefotografeerde impressie van telkens dezelfde plek bij de Afsluitdijk onder wisselende weersomstandigheden.

Annelies Alewijnse

Aan de hand van knippen en plakken maakt Alewijnse doorgaans kleine collages waarin beeld en tekst elkaars spanning opvoeren. In de presentatie die zij in het voorjaar van 2018 verzorgde werd haar werk gecombineerd met door haar bewonderde schilderijen van Jan Mankes.

Fred Pollack – 75 jaar

Tentoonstelling in twee zalen ter gelegenheid van de 75^e verjaardag van kunstschilder Fred Pollack. Een zaal omvatte het vroege werk uit de jaren negentig, in de andere werd een selectie getoond uit Pollacks recente schilderijen.

Jet van Oosten – A room for Morandi

Geïnspireerd op het werk van de door haar bewonderde Giorgio Morandi maakte zij speciaal voor het museum een installatie, bestaand uit in beige-stof gehulde meubels en objecten. Haar kamer werd een ode aan de eenvoud.

Marije Bouman – Spleen

Tentoonstelling van zestien schilderijen geïnspireerd op het werk van de Friese dichter Jan Slauerhoff. In Boumans weergaven van zee en kusten liggen dezelfde verlangens en melancholieke sfeer bestorven die ook de gedichten van Slauerhoff kenmerken. Bij de tentoonstelling verscheen een fraai uitgegeven leporello gestoken in een cassette. De publicatie is uitverkocht.

Rob van den Broek

Presentatie van de door Van den Broek gemaakte klankkunstwerken in het kader van het Oranjewoud Festival. Tijdens de tentoonstelling verzorgde Van den Broek twee workshops voor scholieren.

Klaas Koopmans

Tentoonstelling van een selectie tekeningen die de Friese kunstenaar Klaas Koopmans maakte tijdens zijn verblijf in een inrichting voor psychiatrische patiënten. De selectie was daarvoor te zien in het Dolhuys – Museum van de Geest te Haarlem en was daar onderdeel van een grotere tentoonstelling.

Hans Boer

Presentatie van recente schilderijen, die vervolgens doorreisde naar Berlijn.

Jan Loman

Tentoonstelling van abstracte collages en tekeningen van Jan Loman die in 2018 honderd jaar geleden werd geboren.

Tentoonstelling in Afslag BLV

Afslag BLV is een initiatief van Museum Belvédère en werd mogelijk gemaakt dankzij samenwerking met de Gemeente Heerenveen, de Heerenveense School en Museum Heerenveen, dankzij de financiële steun van de Stichting Klaas Dijkstra Fonds, het Prins Bernhard Cultuurfonds, de Gemeente Heerenveen, de Provincie Fryslân en de bijdrage van een particulier. Afslag BLV bevindt zich in een voormalig schoolgebouw aan de Minckelersstraat 11 in het centrum van Heerenveen, waar ook Museum Heerenveen en het Domela Nieuwenhuismuseum hun onderkomen hebben. Na een kleine interne verbouwing kon Museum Belvédère op 31 mei 2018 de twee expositieruimten in gebruik nemen.

Laura Hospes – I survived another day

1 juni – en 23 september 2018

In haar foto-reeks *I Survived Another Day* portretteerde Laura Hospes (1994) zichzelf gedurende een periode van ernstige depressie. Pijnlijk direct registreerde ze de fysieke schade die ze zichzelf toebrengt en haar uitzichtloze wanhoop, maar uiteindelijk ook haar herstel en herwonnen levenslust. De kunstenares ontving meerdere prijzen voor haar werk en geldt als één van de meest veelbelovende jonge fotografen van dit moment. De tentoonstelling was eerder dat jaar te zien in Ruimte P60 te Assen.

Nieuwe Oogst

26 september – 18 november 2018

Tentoonstelling van 5 aanstormende, net afgestudeerde talenten van verschillende academies in Nederland. De kunstenaars werd geselecteerd door verzamelaar Ger van Dam, beeldend kunstenaar en curator Hans Boer en Han Steenbruggen. Aan *Nieuwe Oogst* namen deel Quentley Barbara (Koninklijke Academie Den Haag), Roos van Dijk (Academie Minerva, Groningen), Eline van Hove (AKI, Enschede), Jildau Nijboer (Academie Minerva, Groningen) en Jedidja Smalbil (Academie Minerva, Groningen).

De natuur verbeeld – Talant in de afslag

23 november – 9 december 2018

Tentoonstelling van keramische objecten, mozaïeken, tekeningen en schilderijen naar aanleiding van de natuur, gemaakt door mensen met een verstandelijke beperking op Heerenveense de dagbestedingsvestigingen van Talant, De Diggel en Atelier Heidewoud.

PUIN HOOP – Giath Taha en Theo de Feyter

15 december 2018 – 17 maart 2019

De tentoonstelling *PUIN HOOP* geeft impressies van Syrië voor en tijdens de burgeroorlog. Theo de Feyter (1947) bezocht Syrië vele malen en legde er de rijke cultuur in tekeningen en gouaches vast. In de laatste jaren van de burgeroorlog bezocht hij de plekken die hij zo goed kende opnieuw en werd hij geconfronteerd met de destructieve gevolgen van het geweld. De indrukken daarvan vonden hun weg in nieuwe reeksen. De naar Nederland uitgeweken Syrische fotograaf Giath Taha (Damascus 1982) onderzoekt in zijn werk het gecompliceerde karakter van het conflict en de dramatische uitwerking ervan op de Syrische bevolking. In zijn werk staan doorgaans de mensen centraal die proberen te overleven te midden van geweld, verwoesting en angst in huizen die geen beschutting meer bieden. Tijdens de tentoonstellingsperiode verzorgden de kunstenaars een uitgebreide rondleiding.

Externe projecten

Johan Hansen – ‘Indonesië is een prachtig land. Een heerlijk land’

5 april – 4 juni 2018, UMCG, Groningen

In het voorjaar van 2018 werd Museum Belvédère voor de tweede maal uitgenodigd een tentoonstelling samen te stellen in het Universitair Medisch Centrum te Groningen binnen de reeks *Beelden van Buiten*. Het museum verzorgde een kleine overzichtstentoonstelling van de aquarellen die Johan Hansen als dienstplichtig soldaat in de periode 1947-1950 maakte in het voormalig Nederlands-Indië. Bij de tentoonstelling verscheen een rijk geïllustreerde brochure.

Culturele activiteiten

Nieuwjaarsconcert

21 januari 2018

Klassiek concert in samenwerking met de Heerenveense Kunstkring. Zoals gebruikelijk was het concert volledig uitverkocht.

Opening LF2018

26 januari 2018

Het museum was op vrijdagavond gratis open om het bijzondere jaar LF2018 in te luiden. Architect Eerde Schippers gaf meerdere rondleidingen door het gebouw om zijn (prijswinnende) ontwerp toe te lichten.

Help pake en beppe de vakantie door

26 februari 2018

Uiteraard nam Museum Belvédère deel aan dit jaarlijkse evenement van alle Friese musea. In de voorjaarsvakantie werd een speciale workshop voor kinderen georganiseerd. Onder begeleiding van een museumdocent konden ze zich laten inspireren door Giorgio Morandi, de meester van het stilleven en zelf iets creëren.

LEEWARDER COURANT
27 februari 2018, pag. 26

Workshop stillevens schilderen naar de grote Giorgio Morandi

ORANJEWOUDE Voor een keer konden kinderen gisteren in de voetsporen treden van de specialist in stillevens Giorgio Morandi. Het werk van de Italiaanse grootmeester van twintigste-eeuwse stillevenkunst wordt momenteel tentoongesteld in Museum Belvédère. Omdat het voorjaarsvakantie is, mogen kinderen hun eigen stilleven maken. Kees Lexie, Anna Zanstra en haar zus Liese (van links naar rechts) zijn drie van de ongeveer twintig deelnemers. Hun werk is de rest van de week in het museum te bewonderen. FOTO NOORDOOST/JALEX DE HAAN

Stratenfestival Leeuwarden

25 mei 2018

De workshop van Morandi werd op locatie herhaald tijdens het Stratenfestival. Een speciaal initiatief van LF2018, zodat alle partners tijdens dit evenement zichtbaar waren.

Oranjewoud Festival

1 t/m 10 juni 2018

Ook in 2018 was Museum Belvédère een van de podia van het succesvolle Oranjewoud Festival. Dit jaar extra lang, maar liefst tien dagen! Tijdens dit festival is het Friese parklandschap het decor voor optredens van meer dan 100 topmusici uit binnen- en buitenland.

Coole Kidsnacht

26 oktober 2018

Tijdens de eerste Coole Kidsnacht van Friesland waren de deuren van het museum gratis geopend voor (groot)ouders met kinderen tussen de 4 en 12 jaar.

Publicaties

Museum Belvédère gaf in eigen beheer boeken uit bij de tentoonstellingen *Constructivistische Verbanden*, *Giorgio Morandi en Bologna*, *Oase Oranjewoud* en *FRYSK*. Daarnaast publiceerde het in 2018 drie afleveringen van zijn museumtijdschrift *MB*.

Verder nog deelname aan de *Cultuurkalender Fryslân 2019*, in samenwerking met 14 Friese musea en Uitgeverij Bornmeer.

En tot slot...

- 6 literaire avonden in samenwerking met Stichting Literaire Activiteiten Heerenveen
- 4 uitverkochte kunstreizen naar verschillende bestemmingen in het land
- 28 schoolbezoeken met rondleidingen voor 749 leerlingen van het basis- en voortgezet onderwijs uit de Gemeente Heerenveen
- een Kindermiddag 'Beleef de Natuur', georganiseerd i.s.m. RCOH (Rotary Club Oranjewoud Heerenveen) speciaal voor kinderen voor wie het niet vanzelfsprekend is dat ze in aanraking komen met kunst en natuur

Bovendien was Museum Belvédère het podium voor de uitreiking van de Vredeman de Vries Architectuur Prijs.

De belangrijkste aanwinst van 2018:

Giorgio Morandi, *Natura Morta*, 1955, olieverf op doek, 25.5 x 35.5 cm, Museum Belvédère, Heerenveen-Oranjewoud (schenking Th.M. de Boer en R.J. Sark, Amsterdam).

Samenwerkende partijen in 2018

Gemeente Heerenveen
Provincie Fryslân

- Artifex, Amsterdam
- Bibliotheek Heerenveen
- Boekhandel Binnert Overdiep, Heerenveen
- Doopsgezinde kerk, De Knipe
- Golden Tulip Tjaarda, Oranjewoud
- Heerenveen 'n Gouden Plak
- Heerenveense Courant
- Heerenveense Kunst Kring
- Huis ten Wolde, De Bult
- Keunstwurk, Leeuwarden
- Landgoed Oranjewoud
- LF2018, Leeuwarden
- Merk Fryslân, Leeuwarden
- NDC Mediagroep, Leeuwarden
- Noorderlicht, Groningen
- Oranjewoud Festival
- Rail TV
- Rotary Club Oranjewoud-Heerenveen
- Staatsbosbeheer
- It Fryske Gea
- Ster en Cultuur
- Stichting Heerenveense School
- Stichting Literaire Activiteiten Heerenveen
- Triathlon Heerenveen
- UMCG, Groningen

- **Musea:**
- Dolhuys, Haarlem
- FeliXart Museum, Drogenbos-Brussel (B)
- FIBAC, Berchem-Antwerpen (B)
- Fries Museum, Leeuwarden
- Groninger Museum, Groningen
- Landgoed Verhildersum, Leens
- Museum Heerenveen, Heerenveen
- Museum Kröller-Müller, Otterlo
- Museum MORE, Gorssel
- Museo Morandi, Bologna (I)
- Staatliches Museum Schwerin, Schwerin (D)
- Zaans Museum, Zaandam

- **Galleries:**
- De Kunstdames
- EM Galerie, Kollum
- Galerie de Roos van Tudor, Leeuwarden
- Galerie de Vis, Harlingen
- Galerie Frank Welkenhuysen, Utrecht
- Galerie Hoogenbosch, Gorredijk
- Galerie Steven Sterk, Gorredijk
- Galerie with Tsjalling, Groningen
- Kunsthandel en Galerie de Vries, Leeuwarden
- Kunsthandel en Galerie Richard ter Borg, Groningen
- Kunsthandel Peter ter Braak, Groningen
- Kunstlokaal №8, Jubbega
- Kunstruimte Wagemans, Beetsterzwaag
- Melklokaal, Heerenveen
- Noorderlicht | Huis van de Fotografie, Groningen
- Pictura, Groningen
- Prentwerk, Groningen
- Projectruimte-Hoofdstraat 17, Beetsterzwaag
- Rueb Modern and Contemporary Art, Amsterdam
- Ruimte P60, Assen

- **Onderwijs en zorginstellingen:**

- Academie Minerva, Groningen
- Atelier Heidewoud, Oranjewoud
- Ateliers Majeur, Heerenveen
- De Diggel, Heerenveen
- Talant, Heerenveen

- **Uitgeverijen:**

- Uitgeverij Bornmeer / Noordboek, Gorredijk
- Uitgeverij Meulenhoff, Amsterdam
- Uitgeverij Philip Elchers, Groningen

+ vele kunstenaars en particuliere verzamelaars